

Huvudman

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB
Organisationsnummer 556462-4368
info@engelska.se

Beslut

Datum 2024-05-16
Dnr 2022:1947
Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av Internationella Engelska Skolan Värmdö i Värmdö kommun ; nu fråga om uppföljning av beslut den 28 juni 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde våren 2022 en tillsyn under första verksamhetsåret av Internationella Engelska Skolan Värmdö (IES Värmdö) i Värmdö Kommun. Skolinspektionen har vid två tillfällen, den 11 november 2022 samt 28 juni 2023, beslutat att förelägga Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har den 10 januari 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Huvudmannen har den 7 februari 2024 även inkommit med en förteckning över undervisande personal vid IES Värmdö läsåret 2023/2024. Intervju med rektorn har genomförts den 10 april 2024. Huvudmannen har den 19 april inkommit med yttrande och komplett-erande information avseende annonsering efter legitimerade och behöriga lärare.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Internationella Engelska Skolan i Sverige AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats

Motivering av beslutet

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut, den 28 juni 2023, förelagt huvudmannen att se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare vid IES Värmdö, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen samt av intervju som hållits med rektorn framkommer att

eleverna vid IES Värmdö under läsåret 2023/2024 fortsatt har fått undervisning av ett flertal lärare som saknar lärarlegitimation eller behörighet att undervisa i de ämnen och årskurser som de undervisar i.

Huvudmannen uppger i sitt yttrande till Skolinspektionen den 19 april 2024 att det kommer ske flertalet förändringar vad gäller anställningar samt tjänstefördelningen på skolan från och med starten på läsåret 2024/25 utifrån syftet att öka andelen undervisning som ges av behöriga lärare. Enligt huvudmannen bedöms det inte vara möjligt att göra om tjänstefördelningen innevarande termin då terminen fortskridit så pass långt. Internationella Engelska Skolan är emellertid mån om att anställa legitimerade och behöriga lärare och kommer framöver att se till att samtliga tjänster som utannonseras där lärare ska undervisa på svenska publiceras såväl på svenska som på engelska. Obehöriga lärare som tjänstgör på skolan innevarande läsår ges vidare möjlighet att läsa in lärarutbildning genom att rektor låter dem få tjänstledigt för studier.

Undervisning i ämnet engelska

Av den personalförteckning som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen framgår att två visstidsanställda lärare undervisar i ämnet engelska läsåret 2023/2024. Dessa båda lärare har utländska lärarutbildningar men saknar lärarlegitimation. Av intervju med rektorn framgår att bägge lärare undervisade i engelska även läsåret 2022/2023 och vid tidpunkten för Skolinspektionens förra beslut. En tredje lärare började på skolan läsåret 2023/2024 och undervisar i engelska. Denna lärare har lärarlegitimation och behörighet att undervisa i andra ämnen men inte i ämnet engelska.

Av inskickade annonser och utifrån vad rektorn uppger i intervju framgår att skolan annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i engelska vid flera tillfällen under läsåret 2023/2024. Rektor uppger i intervju att det inte vid något av dessa tillfällen funnits några behöriga sökande till de utannonserade tjänsterna.

Huvudmannen uppger i sitt yttrande till Skolinspektionen den 19 april att den legitimerade lärare som i dagsläget saknar ämnesbehörighet i engelska beräknas komplettera med denna behörighet under läsåret 2024/2025. Huvudmannen uppger vidare att övriga två tjänster åter utannonserats och är under pågående rekrytering med förhoppning om att undervisning i ämnet engelska kommer att ske av legitimerade och behöriga lärare till hösten 2024.

Undervisning i ämnet moderna språk (tyska, franska och spanska)

Av den skriftliga information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen framgår att elever under läsåret 2023/2024 fått undervisning i moderna språk (tyska, franska och spanska) av tre visstidsanställda lärare, vilka har utländsk lärarutbildning men saknar lärarlegitimation. Av inskickade annonser och utifrån vad rektorn uppger i intervju framgår att skolan annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i franska respektive spanska vid flera tillfällen under läsåret 2023/2024. Rektor uppger i intervju att det inte vid något av dessa rekryteringstillfällen funnits några behöriga sökande till de utannonserade tjänsterna.

Huvudmannen uppger i sitt yttrande till Skolinspektionen den 19 april 2024 att rekryteringen av legitimerade och behöriga lärare i franska och spanska till läsåret 2024/2025 alltjämt fortgår. De visstidsanställda lärare som undervisat i franska och spanska under läsåret 2023/2024 kommer inte att undervisa i moderna språk kommande läsår. Huvudmannen uppger vidare att språkvalet tyska inte kommer att anordnas från och med läsåret 2024/2025.

Undervisning i ämnet svenska

Av inskickad personalförteckning framgår att elever i årskurserna 5, 7 och 9 under läsåret 2023/2024 undervisas i svenska av en lärare som inte slutfört sin lärarutbildning och därmed saknar lärarlegitimation. Huvudmannen anger i sitt yttrande den 19 april 2024 att befintliga lärare på skolan med behörighet att undervisa i svenska redan har fullt inom sina tjänster och att skolan, trots annonsering, inte lyckats rekrytera en legitimerad och behörig lärare för att bedriva undervisningen. Med hänvisning till dessa omständigheter samt att läraren har en utbildning som i stor utsträckning motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande har läraren bedrivit undervisning i svenska under läsåret 2023/2024. Läraren är ett halvårs studietid ifrån att färdigställa lärarutbildningen.

Undervisning i SO- ämnena historia, samhällskunskap och religionskunskap

Avseende de samhällsorienterande ämnena (SO) så framgår av den skriftliga information som huvudmannen lämnat att en stor andel av undervisningen av elever på mellan- och högstadiet läsåret 2023/2024 bedrivs av lärare som saknar behörighet att undervisa i ett eller flera av dessa ämnen. Av inskickad personalförteckningen framgår att elever i årskurserna 4–6, i likhet med föregående läsår, undervisas av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i samhällskunskap, historia och religions-

kunskap. Vidare framgår att elever i årskurserna 7–9 i likhet med föregående läsår undervisas av en legitimerad lärare som saknar behörighet att undervisa i historia och religionskunskap. Undervisningen i SO ämnena bedrivs, enligt vad huvudmannen anger, med svenska som undervisningsspråk.

Rektorn uppger i intervju att fördelningen av ämnen kommer att göras om till nästkommande läsår 2024/2025 för att bättre motsvara lärarnas behörigheter. Rektorn uppger vidare att detta var planerat att ske redan till innevarande läsår, 2023/2024, men att den lärare på skolan som är behörig att undervisa i ämnena historia och religionskunskap begärde tjänstledigt för studier med kort varsel. Därmed fanns, enligt rektorn, inte utrymme att fördela om undervisningen till detta läsår som planerat. Av de rekryteringsannonser som huvudmannen skickat in 19 april framgår att skolan vid flera tillfällen annonserat efter legitimerade och behöriga lärare under läsåret 2023/2024. Huvudmannen uppger i sitt yttrande till Skolinspektionen den 19 april att den lärare som undervisar årskurserna 4–6 kommer att ha kompletterat sin utbildning med ytterligare behörighet i även religionskunskap varmed läraren kommer var att behörig att undervisa i detta ämne från och med starten av läsåret 2024/2025. Den lärare som varit tjänstledig under läsåret 2023/2024 kommer att undervisa samhällskunskap och historia i årskurserna 4–9 från och med läsårsstart 2024/2025.

Undervisning i ämnena slöjd samt hem- och konsumentkunskap

Av inskickad personalförteckning framgår att eleverna vid IES Värmdö under läsåret 2023/2024 undervisats i ämnena slöjd respektive hem- och konsumentkunskap av sammantaget tre lärare, vilka samtliga saknar lärarutbildning. Undervisningen i dessa ämnen bedrivs, enligt vad huvudmannen anger, med svenska som undervisningsspråk.

Av de rekryteringsannonser och det yttrande som huvudmannen skickat in den 19 april framgår att skolan annonserat efter legitimerade och behöriga lärare samt att undervisningen bedrivits av obehöriga lärare under visstidsanställning läsåret 2023/2024 utifrån att det inte funnits några behöriga sökande. Av huvudmannens yttrande framgår att skolan framgent kommer att fortsätta annonsera efter legitimerade och behöriga lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning, som huvudregel, får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver.

Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s.47).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17§ skollagen). Med visst främmande språk avses engelska (1 kap. 3 § förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att elever vid IES Värmdö ges undervisning i ämnena svenska, historia, samhällskunskap, religionshistoria, slöjd och hem- och konsumentkunskap av lärare som saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen för aktuella årskurser. Undervisningen bedrivs på svenska i dessa ämnen och undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen är därmed inte tillämplig. Utifrån vad huvudmannen angett i sin skriftliga redovisning och utifrån vad som framkommit i intervju med rektorn framgår vidare att orsaken till att undervisningen bedrivs av lärare som saknar behörighet bestått i att skolan trots upprepade försök inte lyckats rekrytera någon lärare med rätt behörighet.

Likaså framgår att undervisning i ämnena engelska och moderna språk (tyska, franska och spanska) läsåret 2023/2024 bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation. Språkundervisning omfattas inte av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § skollagen. För dessa ämnen gäller således krav på legitimation och behörighet för att få undervisa. Utifrån vad huvudmannen angett i sin skriftliga redovisning och utifrån vad som framkommit i intervju med rektorn framgår att orsaken till att undervisningen ändå bedrivs av lärare utan behörighet bestått i att skolan trots upprepade försök inte lyckats rekrytera någon lärare med rätt behörighet.

Skolinspektionen konstaterar att det under dessa omständigheter kan finnas fog att i undervisningen använda utbildade lärare som är lämpliga och utbildade även om dessa saknar rätt ämnesbehörighet.

Skolinspektionen har således ingenting att erinra emot detta men vill i sammanhanget påminna om att regelverket medger denna möjlighet enbart för en begränsad period, upp till högst ett år. Skolinspektionen förutsätter att Internationella Engelska Skolan i Sverige AB fortsätter vidta åtgärder för att tillgodose att elever i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av behöriga lärare. Ärendet avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist. Utredaren Niklas Lundström har varit föredragande i ärendet.